

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет психології

СИЛАБУС

ПСИХОЛОГІЯ ВІКОВОГО РОЗВИТКУ

Освітньо-професійна програма «Психологія врегулювання конфліктів»

Рік навчання II, семестр I, II
Форма навчання *денна/заочна*

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність

053 Психологія
(шифр, назва)

Освітній рівень

Бакалавр
(бакалавр/магістр)

**Кафедра
та викладач**

Кафедра теоретичної та консультативної психології

Викладач/викладачі: Гоголь Оксана Василівна

Лінк на профіль викладача на сайті факультету:

<https://drive.google.com/file/d/1CPxN6U8PiYIzADHbZDtG147Uwg4xnYfF/view>

Лінк на профіль викладача у Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=zT06XAMAAAAJ>

E-mail: o.v.hohol@udu.edu.ua

Лінк на курс в Moodle: <https://moodle.udu.edu.ua/login/index.php?loginredirect=1>

**I. Основна
мета/цілі навчання**

**II. Місце
освітнього**

Освітній компонент обов'язковий
Цикл професійної підготовки

компонента в освітній програмі*

III. Короткий зміст освітнього компонента

Змістовий модуль I. Теоретичні основи психології вікового розвитку

Тема 1.1. Психологія вікового розвитку як наука.

Тема 1.2. Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі. Теорії розвитку психіки.

Змістовий модуль II. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу

Тема 2.1. Особливості психічного розвитку новонародженого та немовляти.

Тема 2.2. Психологічні особливості розвитку дитини в ранньому віці.

Тема 2.3. Психічний розвиток дитини в дошкільному віці. Психологічна готовність дитини до школи.

Змістовий модуль III. Психічний розвиток дитини в шкільний період

Тема 3.1. Психічний розвиток дитини молодшого шкільного віку.

Тема 3.2. Психологія підлітка.

Тема 3.3. Психологія ранньої юності.

Тема 3.4. Психологія «важкої» дитини.

Змістовий модуль IV. Психологія дорослої людини

Тема 4.1. Психологія ранньої та середньої дорослості.

Тема 4.2. Психологічні особливості пізньої дорослості.

IV. Результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

V. Порядок і критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю – іспит.

Основні критерії поточного та підсумкового контролю.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв освітній компонент повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв освітній компонент в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах освітнього компонента, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв освітній компонент в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував освітній компонент, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв освітній компонент, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв освітній компонент, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями освітнього компонента, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VI. Політика курсу*

Заняття відбуваються відповідно до затвердженого розкладу, електронний варіант якого відображається в особистому кабінеті. Оцінки фіксуються в електронному журналі, доступ до якого студент також отримує через особистий кабінет.

Основна інформація для вивчення дисципліни розміщена на освітній платформі Moodle, де студент реєструється під своїм корпоративним акаунтом (кодове слово для реєстрації надає викладач).

Пропущені практичні та семінарські заняття здобувач освітнього процесу може відпрацювати. Обсяги, терміни і порядок відпрацювання пропусків визначає викладач.

Якщо навчання здійснюється дистанційно чи асинхронно і передбачені пари в Google meet або Zoom, посилання на ці пари зазначаються в електронному розкладі, усі завдання й інструкції розміщуються на електронному ресурсі Moodle.

Під час навчання студент зобов'язаний дотримуватися етичних норм поведінки, а також правил академічної доброчесності, тобто виконувати завдання самостійно, не списувати у колег, не використовувати чужі твори без посилань, не видавати чужі твори за свої, не підміняти результати одного дослідження іншим. Університет сповідує нульову толерантність до плагіату і фальсифікацій.

Політика дисципліни

Дні й години для консультацій: консультації проводяться в дні пар за розкладом після четвертої пари. Про потребу в консультації студент повідомляє напередодні.

Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски студент може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання він може до дати проведення модульної контрольної роботи; при доскладанні й перескладанні робіт (якщо студент не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання: Інформацію про види робіт, максимальні бали за їхнє виконання і терміни здачі викладач повідомляє на початку курсу.

**VII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Вікова психологія. Навчальний посібник / Сергеєнкова О., Столярчук О., Коханова О., Пасека О. Київ : Центр навчальної літератури, 2020.
  2. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019.
  3. *Готовність дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи:* м-ли ІІ Всеукр. наук.-практ. семінару (20 травня 2021 р., м. Київ). Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2021. 278 с.
  4. Дошкільник: крок у шкільне життя : навчально-методичний посібник / Піроженко Т.О., Карабаєва І.І., Соловійова Л.І., Токарева Л.Д., Федорчук О.І. Хартман О.Ю. ; за наук. ред. Т.О. Піроженко. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 149 с.
  5. Дуткевич Т. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022.
  6. Зливков В., Лукомська С., Євдокимова Н., Ліпінська С. Діти і війна: монографія. Київ.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2023. 221 с.
  7. Піроженко Т.О., Карабаєва І.І., Соловійова Л.І., Хартман О.Ю. Інструментарій оцінювання готовності дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи : методичні рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 36 с.
  8. Піроженко Т.О., Карабаєва І.І., Соловійова Л.І., Хартман О.Ю., Федорчук О.І., Токарева Л.Д. Готовність дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи : препринт. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2023. 32 с.
-